

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 13 marca 2012 r.

DPrC-071-3/12

dot. BPS/043-05-147/12

BM-T-071-169/12/3

SEKRETARIAT
Biuro Prac Senackich
Wpłynęło dn. 14.03.12
nr 2094 podpis:

Pani

Maria Pańczyk - Pozdziej

Wicemarszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

W odpowiedzi na oświadczenie pana senatora Ryszarda Knosali przekazane przy piśmie Pani Marszałek z dnia 8 lutego 2012 r., w sprawie rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Zgodnie z art. 479⁴⁵ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego rejestr postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone prowadzi Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Rejestr ten jest jawny, a jego celem jest eliminowanie z obrotu niedozwolonych postanowień umownych.

Wskazać trzeba, że przedmiotowy rejestr zawiera informacje pomocne nie tylko uczestnikom obrotu gospodarczego, ale także sądom przy ustalaniu, czy przeciwko konkretnemu przedsiębiorcy nie zapadło już orzeczenie zakazujące stosowania klauzuli umownej uznanej za abuzywną. Na podstawie tego rejestru, którego wzór określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2000 r. w sprawie rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (Dz.U. Nr 62, poz. 723), możliwa jest identyfikacja orzeczenia, stron postępowania, postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolony oraz daty dokonanego wpisu. Rejestr ten zawiera więc dane niezbędne dla realizacji funkcji informacyjnej.

Zgodzić się jednak należy ze stanowiskiem wyrażonym w oświadczeniu pana Senatora, że prowadzony przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów rejestr postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone rozrasta się i zawiera coraz więcej wpisów, co może utrudniać jego praktyczne wykorzystanie. Z tego względu należałoby rozważyć wprowadzenie rozwiązań, które usprawniłyby jego funkcjonowanie w przyszłości,

a w szczególności zmierzałyby do zwiększenia jego przejrzystości. W tym miejscu należy zauważyć, że działania w tym kierunku podjął już Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wprowadzając wyszukiwarkę, jak również podział rejestru na branże.

Zawarta w oświadczeniu senatorskim propozycja, aby to sąd decydował o ujawnianiu w rejestrze wyroków, które dotyczyły identycznych lub podobnych niedozwolonych postanowień umowy, budzi wątpliwości. Należy wskazać, że proponowane rozwiązanie wymagałoby nowelizacji przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Przepis art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. powierza prowadzenie rejestru Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i do jego kompetencji należy ujawnienie nadesłanego przez sąd wyroku w rejestrze. W proponowanym zaś rozwiązaniu odpowiedzialność za zawartość wpisów w tym rejestrze zostałaby sędowana na sąd. Oznaczałoby to nałożenie na sąd dodatkowych obowiązków.

Nie wydaje się zasadne zobowiązanie sądów do oceniania swoich wyroków pod kątem potrzeby ujawnienia ich treści w rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone i rozszerzanie w ten sposób kognicji sądów powszechnych. Należy zauważyć, że przedmiotowe rozwiązanie spowodowałoby, że w każdej sprawie, w której zapadł prawomocny wyrok uwzględniający powództwo, byłaby z urzędu wszczynana procedura, w toku której sąd badałby, czy zidentyfikowana w wyroku klauzula abuzywna została już ujawniona w rejestrze oraz czy zachowała swoją aktualność i w jakim zakresie. Nierozstrzygnięte pozostaje przy tym, w jakiej formie sąd wyrażałby swoją decyzję i jaki miałaby ona charakter. Niezależnie od powyższego wskazać trzeba również, że Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje dodatkowej drogi postępowania cywilnego dla weryfikowania orzeczeń sądowych pod kątem ich przydatności na potrzeby innych rejestrów prowadzonych przez organy pozasądowe.

W celu zapewnienia większej przejrzystości rejestru można byłoby rozważyć szersze wykorzystanie istniejącej rubryki 7 i wprowadzenie w niej dodatkowych wpisów, co wiązałoby się jedynie z koniecznością nowelizacji rozporządzenia, o którym mowa powyżej. Można by też rozważyć wyraźne uregulowanie kompetencji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, jako organu prowadzącego rejestr klauzul niedozwolonych, w zakresie kontroli nad aktualnością danych zawartych w rejestrze.

Odnosząc się do kwestii ewentualnych planów nowelizacji przepisów Kodeksu postępowania cywilnego regulujących postępowanie w sprawach o uznanie za niedozwolone postanowienia wzorca umowy (art. 479³⁶ k.p.c. – 479⁴⁵ k.p.c.), uprzejmie informuję, że został powołany wspólny zespół roboczy, w skład którego weszli

przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Celem działania powołanego zespołu będzie przygotowanie projektu reformy Kodeksu postępowania cywilnego w zakresie abstrakcyjnej kontroli klauzul umownych.

Z polecenia

~~z upoważnienia~~
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Grzegorz Wałęjko
PODSEKRETARZ STANU